

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

HÜSEYİN ALBAYRAK BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/4054)

Karar Tarihi: 23/2/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM
Üyeler : Celal Mümtaz AKINCI
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ
Recai AKYEL
Raportör : Ayhan KILIÇ
Başvurucu : Hüseyin ALBAYRAK
Vekili : Av. Ali KÜÇÜKÇOLAK

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Kamulaştırmasız el atma sebebiyle açılan tazminat davası devam ederken yürürlüğe giren kanun hükmünün uygulanması nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 18/3/2014 tarihinde yapılmıştır.
3. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
4. Bölüm Başkanı tarafından, başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüş bildirmemiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:
7. Başvurucu Hüseyin Albayrak 1953 doğumlu olup İstanbul ili Beykoz ilçesinde ikamet etmektedir.
8. Başvurucuya ait İstanbul ili Bakırköy ilçesi İkitelli mevkiinde kain 3 pafta 3254 parsel numaralı taşınmaz 4/5/1979 yılında Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü (Arsa Ofisi) tarafından kamulaştırılmıştır. 29/4/1964 tarihli ve 1164 sayılı Arsa Ofisi Kanunu ile kurulan Arsa Ofisi 8/12/2004 tarihli ve 5273 sayılı Kanun'la 1164 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerle lağvedilmiş ve Arsa Ofisine verilen görevler Toplu Konut İdaresi Başkanlığına (TOKİ) devredilmiştir.

9. Kamulaştırma kararı, başvurucunun tapu müdürlüğünden elde edilen "M. Sokak No: 6-2 Bakırköy" adresinde tebligata çıkartılmış, ancak 21/10/1979 tarihinde adresinde

bulunmadığı notu düşülerek tebligat mazbatası iade edilmiştir. Öte yandan idare tarafından Bakırköy İlçe Jandarma Komutanlığı marifetiyle Halkalı kasabası çevresinde yapılan adres araştırması sonucu düzenlenen 12/7/1979 tarihli yazıda gayrimenkul maliklerinin bulunmadığı belirtilmiştir. Netice itibarıyla başvuru adresinin tespit edilememesi nedeniyle kamulaştırma kararı ilanen tebliğ edilmiştir.

10. Söz konusu taşınmaz Bakırköy 6. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21/11/1984 tarihli kararıyla 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun mülga 17. maddesi uyarınca Arsa Ofisi adına tescil edilmiştir.

11. Başvuru tarafından, 18/6/2010 tarihinde Arsa Ofisinin görevlerini üstlenen TOKİ'ye sunulan dilekçe ile 2942 sayılı Kanun'a, 18/6/2010 tarihli ve 5999 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle eklenen geçici 6. madde uyarınca taşınmaz bedelinin ödenmesi istemiyle uzlaşma başvurusunda bulunulmuştur.

12. 5999 sayılı Kanun'la 2942 sayılı Kanun'a eklenen geçici 6. madde, 9/10/1956-4/11/1983 tarihleri arasında gerçekleşen kamulaştırmasız el atmalara ilişkin ihtilafların tasfiyesi amacıyla ihdas edilmiştir. Bu doğrultuda, anılan maddeyle 9/10/1956 ile 4/11/1983 tarihleri arasında gerçekleşen fiili el atmalara uygulanmak üzere birtakım özel hükümler sevk edilmiştir. Söz konusu maddenin birinci fıkrasında, tazminat talep edilmesi halinde öncelikle uzlaşma yoluna gidilmesi öngörülmüş ve altı ay içinde uzlaşmaya varılamazsa ya da idare tarafından uzlaşmaya davet olunmazsa ancak bundan sonra dava açılabilirliği belirtilmiştir.

13. Başvurucunun uzlaşma talebi TOKİ tarafından 20/1/2011 tarihli yazıyla reddedilmiştir. Anılan yazıda 2942 sayılı Kanun'un geçici 6. maddesi uyarınca tazminat ödenebilmesi için kamulaştırma işlemlerinin tamamlanmamış olması gerektiği ifade edilmiş ve başvuru taşınmazının kamulaştırılmasına ilişkin işlemlerin tamamlanmış olması nedeniyle başvurucuya tazminat ödenemeyeceği belirtilmiştir.

14. Başvuru 14/3/2010 tarihinde Çekmece 3. Asliye Hukuk Mahkemesinde (Mahkeme) kamulaştırmasız el atma nedeniyle tazminat davası açmıştır. Başvuru dava dilekçesinde, kamulaştırma tebligatının usulsüz olduğunu ve dolayısıyla kamulaştırma işlemlerinin tamamlanmadığını savunmuştur.

15. Mahkemece 20/7/2011 tarihli kararlar hak düşürücü sürenin aşıldığı gerekçesiyle dava reddedilmiştir. Kararın gerekçesinde, davalının adresinin kamulaştırma tarihinde yürürlükte bulunan 31/8/1956 tarihli ve 6830 sayılı İstimlak Kanunu hükümleri uyarınca ilgili kuruluşlardan araştırıldığı ancak tespit edilememesi üzerine kamulaştırma işlemlerinin ilanen tebliğ edildiği ve bu şekilde yapılan tebligatın geçerli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

16. Mahkeme kararı temyiz edildikten sonra 11/6/2013 tarihinde yürürlüğe giren 24/5/2013 tarihli ve 6487 sayılı Kanun'un 21. maddesiyle, 2942 sayılı Kanun'un geçici 6. maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmiştir. Ayrıca anılan Kanun'un 22. maddesiyle 2942 sayılı Kanun'a geçici 7. madde eklenmiştir. Sözü edilen geçici 7. maddeyle, mülga 6830 sayılı Kanun'un 16. ve 17. maddeleri ile 2942 sayılı Kanun'un mülga 16. ve 17. maddeleri uyarınca mahkemelerce idare adına tescil kararı verilen kamulaştırmalarda tebligatlar ve diğer kamulaştırma işlemlerinin tamamlanmış sayılması öngörülmüş; bu kamulaştırma işlemleri sebebiyle hiçbir hak ve alacak talebinde bulunulamayacağı, kamulaştırmaya veya bedeline karşı itiraz davaları açılmayacağı belirtilmiş; açılmış ve devam eden davaların bu madde hükmü uygulanarak sonuçlandırılacağı ifade edilmiştir.

17. Mahkeme kararını temyizen inceleyen Yargıtay 5. Hukuk Dairesinin 18/6/2013 tarihli kararıyla, kararın dayandığı gerekçelere göre davanın reddedilmesinde isabetsizlik bulunmadığı belirtilerek karar onanmış, karar düzeltme istemi ise aynı Dairenin 13/1/2014 tarihli kararıyla reddedilmiştir. Dairenin onama ve karar düzeltme kararlarında 6487 sayılı Kanun'la 2942 sayılı Kanun'a eklenen geçici 7. maddeye herhangi bir atıf yapılmamıştır.

18. Nihai karar 18/2/2014 tarihinde başvurucaya tebliğ edilmiştir.

19. Başvurucu 18/3/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

20. Anayasa Mahkemesinin 13/11/2014 tarihli ve E.2013/95, K.2014/176 sayılı kararı ile 2942 sayılı Kanun'un geçici 7. maddesi iptal edilmiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

21. Mülga 6830 sayılı Kanun'un 17. maddesi şöyledir:

"İstimlak olunan gayrimenkulun takdir edilen kıymetine, kanuni müddet içinde mahkemeye müracaat ile itiraz edilmediği ve tapu dairesinde rıza ile ferağ muamelesi yapılmadığı hallerde takdir edilen kıymetin tamamını milli bankalardan birisine ve bulunmayan yerlerde malsandığına yatırılarak makbuzu alâkadar evrak suretleriyle birlikte mahkemeye tevdi edilir. Mahkeme iki tarafı derhal davet ederek, gelmeseler dahi gıyaplarında o gayrimenkulun lehine istimlak yapılan idare adına tescilini tapu dairesine tezkere ile bildirir. "

22. 2942 sayılı Kanun'un mülga 17. maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Tebliğ edilen kamulaştırma işlemine karşı idari ve adli yargıya başvurulmadığı veya bu konuda açılan davaların kesin olarak sonuçlandığı ancak taşınmaz mal sahibinin ferağ vermediği hallerde, takdir edilen ve artırılan bedelin tamamı milli bankalardan birine yatırılarak makbuzu ilgili belge örnekleriyle birlikte mahkemeye verilir. Mahkeme iki tarafı derhal davet ederek, gelmemeleri halinde gıyaplarında, belgeleri inceleyerek; kamulaştırma usulüne uygun şekilde tamamlanmış ise, taşınmaz malın kamulaştırma yapan idare adına tesciline karar verir ve tapu dairesine bildirir. "

23. 6487 sayılı Kanun'un 22. maddesiyle 2942 sayılı Kanun'a eklenen ve Anayasa Mahkemesinin 13/11/2014 tarihli ve E.2013/95, K.2014/176 sayılı kararı ile iptal edilen geçici 7. madde şöyledir:

"Mülga 31/8/1956 tarihli ve 6830 sayılı İstimlak Kanununun 16 ve 17 nci maddeleri ile 2942 sayılı Kanunun mülga 16 ve 17 nci maddeleri uyarınca mahkemelerce idare adına tescil kararı verilen kamulaştırmalarda tebligatlar ve diğer kamulaştırma işlemleri tamamlanmış sayılır. Bu kamulaştırma işlemleri sebebiyle hiçbir hak ve alacak talebinde bulunulamaz; kamulaştırmaya veya bedeline karşı itiraz davaları açılmaz; açılmış ve devam eden davalar bu madde hükmü uygulanarak sonuçlandırılır."

24. Anayasa Mahkemesinin 13/11/2014 tarihli ve E.2013/95, K.2014/176 sayılı kararının, 2942 sayılı Kanun'un geçici 7. maddesinin ilgili bölümünün iptaline ilişkin bölümü şöyledir:

"1- Anlam ve Kapsam

Gerek mülga 6830 sayılı Kanun'a gerekse 2942 sayılı Kanun'un 4650 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerden önceki hâline göre, kamulaştırılan taşınmazın mülkiyetinin idareye geçtiği tarih, kamulaştırmanın idari safhasının tamamlandığı gündür. Kamulaştırmanın idari safhasının tamamlanması, kamulaştırma kararının kesinleşmesiyle gerçekleşmektedir. Kamulaştırma kararının kesinleşmesi de işlemin davacıya tebliğinden itibaren otuz gün içinde idari yargıda dava açılmaması veya dava açılmış ise dava sonucu verilen davanın reddine ilişkin kararın kesinleşmesiyle sağlanmaktadır.

2942 sayılı Kanun'un mülga 16. maddesi ile mülga 6830 sayılı Kanun'un 16. maddesi, kamulaştırma işlemine karşı dava açıldığı hâllerde zorunluluk bulunması kaydıyla, idareye, karardan önce taşınmaza el koyma olanağı sağlamaktadır. Buna göre, kamulaştırılan taşınmaz mala hemen el konulmasına idarece zorunluluk görüldüğü hâllerde, kamulaştırma işlemine karşı açılan davada mahkeme kararının sonucu beklenmeksizin, taşınmazın idare adına tesciline karar verilmesi mahkemeden istenebilmektedir. Bu amaçla kamulaştırmaya konu olan taşınmazın mahkemece idare adına tescil edilebilmesi için, kamulaştırma işleminin davalı mal sahibine tebliğ edilmesi ve taşınmaz mala kıymet takdir komisyonunca takdir edilen bedelin tamamının malik adına bankaya yatırılması gerekmektedir.

Yine gerek mülga 6830 sayılı Kanun'un 17. maddesi gerekse 2942 sayılı Kanun'un mülga 17. maddesiyle, kamulaştırma işleminin idari safhasının tamamlanmasından sonra malik tarafından ferağ verilmemesi durumunda idarenin mahkemeye başvurarak tescil davası açma olanağı getirilmiştir. Mahkeme iki tarafı derhal davet etmekte ve taraflar gelmese dahi gıyaplarında belgeleri incelemek suretiyle idare adına tescile karar vermektedir. İlgili maddelere göre taşınmazın idare adına tescil edilebilmesi için kamulaştırma işleminin usulüne uygun olarak tebliğ edilerek kesinleştirilmiş olması ve kamulaştırma bedelinin mal sahibi adına bankaya yatırılmış bulunması gerekmektedir.

Yargıtay, usulüne uygun olarak tebliğ edilmemiş kamulaştırma işlemlerinde taşınmaz mülkiyetinin idareye geçmediğini, bu durumda idarece taşınmaza el konulsa ve 2942 sayılı Kanun'un mülga 16. ve 17. maddeleri ile mülga 6830 sayılı Kanun'un 16. ve 17. maddeleri uyarınca mahkeme kararıyla idare adına tescil edilse dahi bunun kamulaştırmaz el atma hükmünde olduğunu kabul etmekte ve kamulaştırmaz el atma nedeniyle açılan tazminat davalarını süre sınırı olmaksızın incelemektedir.

Uygulamada, idarelerin tebligata ve kamulaştırma bedelinin bankaya yatırıldığına dair arşiv belgelerini imha etmiş olmaları nedeniyle ispat sorunlarıyla karşılaşılabilmekte ve bu durum, ikinci kez kamulaştırma bedeli ödenmesine yol açabilmektedir.

Kanun koyucu, mülga 6830 sayılı Kanun'un 16. ve 17. maddeleri ile 2942 sayılı Kanun'un mülga 16. ve 17. maddeleri uyarınca mahkemelerce idare adına tescil kararı verilen kamulaştırmalarda, kamulaştırma bedelinin peşin olarak hak sahiplerine ödendiği veya hak sahipleri adına bankaya bloke edildiği hususunu dikkate alarak, idarelerin, ispat yükünden kaynaklanan sorunlar nedeniyle ikinci kez kamulaştırma bedeli ödemelerini engellemek amacıyla dava konusu kuralda yer alan düzenlemeyi ihdas etmiştir.

Bu amaçla, mülga 6830 sayılı Kanun'un 16. ve 17. maddeleri ile 2942 sayılı Kanun'un mülga 16. ve 17. maddeleri uyarınca mahkemelerce idare adına tescil kararı verilen kamulaştırmalarda tebligatlar ve diğer kamulaştırma işlemlerinin tamamlanmış sayılması öngörülmüş; bu kamulaştırma işlemleri sebebiyle hiçbir hak ve alacak talebinde bulunulamayacağı, kamulaştırmaya veya bedeline karşı itiraz davaları açılmayacağı belirtilmiş; açılmış ve devam eden davaların bu madde hükmü uygulanarak sonuçlandırılacağı ifade edilmiştir.

2- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

...

Tebliğat, yetkili makamlarca birtakım hukuki işlemlerin, bu işlemin hukuki sonuçlarından etkilenmeleri amaçlanan kişilere kanuna uygun şekilde bildirim ve bu bildirim usulüne uygun olarak yapıldığının belgelendirilmesi işlemidir. Usulüne uygun işlemlerin kendilerine bağlanan hukuki sonuçları doğurabilmesi için muhatabına bildirilmesi gerekir. Usulüne uygun olarak yapılan tebliğat, Anayasa'da güvence altına alınmış olan iddia ve savunma hakkının tam olarak kullanılabilmesinin ve bireylere tanınan hak arama hürriyetinin önemli güvencelerinden biridir.

4650 sayılı Kanun'dan önceki kamulaştırma mevzuatına göre tebliğatın yapılıp yapılmaması, dava açma süreleri ve dolayısıyla adalete erişim hakkının kullanılabilmesi için hayati bir öneme sahiptir. Kural olarak kamulaştırma işlemi usulüne uygun olarak tebliğ edilmeden dava açmak için zorunlu olan otuz günlük hak düşürücü sürenin malik açısından işlemeye başlaması mümkün değildir.

Dava konusu maddenin birinci cümlesinde, mülga 6830 sayılı Kanun'un 16. ve 17. maddeleri ile 2942 sayılı Kanun'un mülga 16. ve 17. maddeleri uyarınca mahkemelerce idare adına tescil kararı verilen kamulaştırmalarda, geçmişte usulüne aykırı olarak yapılmış olan tebligatlar geçerli sayılarak kamulaştırma işlemleri tamamlanmış kabul edilmektedir. Usulsüz olarak gerçekleştirilen kamulaştırma tebligatları geçerli kabul edilerek kamulaştırma işlemlerinin tamamlanmış sayılmasının, kamulaştırma işlemine ve bedele karşı açılacak davalar için öngörülen otuz günlük hak düşürücü sürenin geçirilmesi sonucunu doğuracağı açıktır.

Yargıtayın yerleşik içtihadı, geçersiz tebligata istinaden idare adına yapılan tescillerin yolsuz ve bu durumda idarenin taşınmaza el koymasının da fiili el atma hükmünde olduğu yönünde olup bu içtihat uyarınca malikin kamulaştırmaz el atma nedeniyle herhangi bir süre sınırlamasına tabi olmaksızın tazminat davası açması mümkündür. Maddenin ikinci cümlesinde, bu kamulaştırma işlemleri sebebiyle hiçbir hak ve alacak talebinde bulunulamayacağı, kamulaştırmaya veya bedeline karşı itiraz davaları açılmayacağı açıkça belirtilmek suretiyle birinci cümleyle oluşturulan hukuki durum teyit edilmenin yanında, kamulaştırmaz el atma nedeniyle açılacak tazminat davalarının da önu kapatılmıştır.

Ayrıca ikinci cümlelerin devamında, açılmış ve devam eden davaların bu madde hükmü uygulanarak sonuçlandırılacağı belirtilerek geçici 7. madde hükmünün, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış ve derdest olan davalara da uygulanması sağlanmıştır. Kuralın önceki bölümleriyle, kamulaştırma işlemine karşı iptal davası, bedel için de bedel artırımı veya tazminat davası açılmayacağı öngörüldüğünden bu bölümün kanunun yürürlüğe girdiği tarihte açılmış olan davalarda da uygulanması, bu davaların esasının incelenmeksizin usulden reddedilmesi sonucunu doğurmaktadır.

Kuralın gerekçesinde, 6830 sayılı Kanun'un 16. ve 17. maddeleri ile 2942 sayılı Kanun'un mülga 16. ve 17. maddeleri uyarınca mahkemelerce idare adına tescil kararı verilen kamulaştırmalarda, kamulaştırma bedelinin peşin olarak hak sahiplerine ödendiği veya hak sahipleri adına bankaya bloke edildiği belirtilmiştir.

Sözü edilen kurallar uyarınca yapılan kamulaştırma işlemlerinde kıymet takdir komisyonunca takdir edilen kamulaştırma bedeli malik adına bankaya bloke edilmiş olsa da bazı durumlarda, malike yapılan tebligatın usulsüz olması gibi malikten kaynaklanmayan ve malike kusur izafe edilmesi de mümkün olmayan sebeplerle, malikin kamulaştırma işlemlerinden ve kamulaştırma bedelinin bankaya yatırıldığından haberdar olamaması mümkündür. Bu durumda, geçmişte malikten kaynaklanmayan sebeplerle usulsüz olarak yapılan tebligatlar geçerli kabul edilerek kamulaştırma işlemlerinin tamamlanmış sayılması suretiyle malikin mülkiyet hakkından kaynaklanan davaları açma imkânının ortadan kaldırılması ve açılan davaların da esas incelenmeksizin usulden reddedilmesinin öngörülmesi, hak arama özgürlüğüyle bağdaşmadığı gibi hukuk güvenliği ilkesini ve malikin mülkiyet hakkını zedelemektedir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2., 13., 35. ve 36. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir. "

V. İNCELEME VE GEREKÇE

25. Mahkemenin 23/2/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

26. Başvurucu, 6830 sayılı Kanun uyarınca kamulaştırma yapan idarenin tapu müdürlüğünden, vergi dairesinden ve zabıta marifetiyle adres araştırması yaptıktan sonra ilan tebligat yoluna gidebileceğini ifade etmiş ve olayda zabıta marifetiyle yapılan araştırmanın usulüne uygun olmaması nedeniyle ilan tebligatın geçersiz olduğunu savunmuştur. Başvurucu, zabıta araştırmasının, kamulaştırma tebligatının yapıldığı Cevizlik Mahallesi yerine, ilgisiz bir bölge olan Halkalı mevkiinde yapılmasının, bazı mahkeme kararlarını da örnek göstermek suretiyle usule aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

27. Başvurucu, kamulaştırma tebligatının geçersizliğine ilişkin görüşlerini temyiz aşamasında ileri sürdüğünü ancak Yargıtay'ın, kararın temyiz edilmesinden sonra yürürlüğe giren 2942 sayılı Kanun'un geçici 7. maddesini uygulayarak temyiz istemini reddettiğini iddia etmiştir. Başvurucu söz konusu hükmün, geçmişe yürütülerek derdest olan davasına da uygulanmasının kazanılmış haklarını ve hukuk devleti ilkesini zedelediğini belirtmiş, sonuç olarak mülkiyet hakkının ihlal edildiği şikâyetinde bulunmuştur.

B. Değerlendirme

28. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Davanın süre aşımı nedeniyle reddedilmesine yönelik şikâyetin mahkemeye erişim hakkı kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

29. Anayasa'nın "*Hak arama hürriyeti*" kenar başlıklı 36. maddesi şöyledir:

"Herkes, meşrû vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.

Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınmaz."

30. Adil yargılanma hakkının en temel unsurlarından biri olan mahkemeye erişim hakkı, bir uyuşmazlığı mahkeme önüne taşıyabilmek ve uyuşmazlığın etkili bir şekilde karara bağlanmasını isteyebilmek anlamına gelir. Kişinin mahkemeye başvurmasını engelleyen veya mahkeme kararını anlamsız hâle getiren, bir başka ifadeyle mahkeme kararını önemli ölçüde etkisizleştiren sınırlamalar mahkemeye erişim hakkını ihlal edebilir (*Özkan Şen*, B. No: 2012/791, 7/11/2013, § 52).

31. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 48. maddesinin (2) numaralı fıkrasında açıkça dayanaktan yoksun başvuruların Mahkemece kabul edilemezliğine karar verilebileceği belirtilmiştir. Bu bağlamda başvuru ihlal iddialarını kanıtlayamadığı, temel haklara yönelik bir müdahalenin olmadığı veya müdahalenin meşru olduğu açık olan başvurular ile karmaşık veya zorlama şikâyetlerden ibaret başvurular açıkça dayanaktan yoksun kabul edilebilir (*Hikmet Balabanoglu*, B. No: 2012/1334, 17/9/2013, § 24).

32. Olayda, başvuru taşınmazının kamulaştırılmasına ilişkin 4/5/1979 tarihli karar, başvuru adresinin tespit edilememesi nedeniyle ilan tebliğ edilmiştir. Söz konusu taşınmaz Bakırköy 6. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21/11/1984 tarihli kararıyla 2942 sayılı Kanun'un mülga 17. maddesi uyarınca Arsa Ofisi adına tescil edilmiştir. Başvuru tarafından, 18/6/2010 tarihinde Arsa Ofisinin görevlerini üstlenen TOKİ'ye yapılan uzlaşma başvurusunun sonuçsuz kalması üzerine Mahkemede kamulaştırmaya el atma nedeniyle tazminat davası açılmıştır. Mahkemece 20/7/2011 tarihli kararla hak düşürücü sürenin aşıldığı gerekçesiyle dava reddedilmiştir. Mahkeme kararını temyiz inceleyen Yargıtay 5. Hukuk Dairesinin 18/6/2013 tarihli kararıyla, kararın dayandığı gerekçelere göre davanın reddedilmesinde isabetsizlik bulunmadığı belirtilerek karar onanmıştır.

33. Mahkeme kararının temyiz edilmesinden sonra 11/6/2013 tarihinde yürürlüğe giren 6487 sayılı Kanun'un 22. maddesiyle 2942 sayılı Kanun'a eklenen geçici 7. maddeyle, mülga 6830 sayılı Kanun'un 16. ve 17. maddeleri ile 2942 sayılı Kanun'un mülga 16. ve 17. maddeleri uyarınca mahkemelerce idare adına tescil kararı verilen kamulaştırmalarda tebligatlar ve diğer kamulaştırma işlemlerinin tamamlanmış sayılması öngörülmüş; bu kamulaştırma işlemleri sebebiyle hiçbir hak ve alacak talebinde bulunulamayacağı, kamulaştırmaya veya bedeline karşı itiraz davaları açılmayacağı belirtilmiş; açılmış ve devam eden davaların bu madde hükmü uygulanarak sonuçlandırılacağı ifade edilmiştir.

34. Ancak temyiz istemi Yargıtay tarafından bu hükme dayanılarak reddedilmemiş ve dolayısıyla bu hüküm olayda uygulanmamıştır. Yargıtay, Mahkeme kararında açıklanan gerekçelerde isabetsizlik bulunmadığını belirtmiştir. Yargıtayın bu ifadesi, Mahkeme kararının gerekçesini benimsediği anlamına gelmektedir. Mahkeme kararında, davalının adresinin kamulaştırma tarihinde yürürlükte bulunan 6830 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ilgili kuruluşlardan araştırıldığı, ancak tespit edilememesi üzerine kamulaştırma işlemlerinin ilan tebliğ edildiği ve bu şekilde yapılan tebligatın geçerli olduğu gerekçesine dayanılmıştır. Dolayısıyla başvuru tarafından açılan davanın ve temyiz isteminin,

kamulaştırma kararının tebliğine ilişkin olarak 1979 yılında yapılan işlemlerin geçerli olduğu gerekçesine istinaden reddedildiği anlaşılmaktadır.

35. 6487 sayılı Kanun'la 2942 sayılı Kanun'a eklenen geçici 7. maddeyle idare tarafından yapılan tebligat işlemlerinin usulsüz olsa bile geçerli sayılması öngörülmüş ve bu hükmün mevcut davalara da uygulanması düzenlenmiş ise de somut davanın hiçbir aşamasında bu hüküm uygulanmamıştır. Mahkeme, 2942 sayılı Kanun'un geçici 7. maddesinden bağımsız olarak tebligatın geçerli olup olmadığını tartışmış ve neticede tebligatın geçerli olduğu sonucuna ulaşarak davayı hak düşürücü sürenin aşıldığı gerekçesiyle reddetmiş, Yargıtay da Mahkemenin ulaştığı sonucu aynen benimsemiştir. Bu itibarla başvurunun, 2942 sayılı Kanun'un geçici 7. maddesinin geçmişe yürütülerek kendi davasına uygulandığı şikâyetinin maddi temelden yoksun olduğu anlaşılmaktadır.

36. Öte yandan, dava konusu yapılmış maddi olay ve olgular ile delillerin değerlendirilmesi ilke olarak derece mahkemelerinin takdirindedir. Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru kapsamında derece mahkemelerinin maddi olay ve olgular ile delillerin değerlendirilmesi hususundaki takdirini denetlemesi kural olarak mümkün değildir. Ancak derece mahkemelerinin bu husustaki değerlendirmelerinin bariz takdir hatası veya açık keyfilik içermesi ve bunun hak ve özgürlüklere müdahale teşkil etmesi hâlinde Anayasa Mahkemesinin denetim hakkı saklıdır (Benzer yönde: *Ahmet Sağlam*, B. No: 2013/3351, 18/9/2013, § 42).

37. Olayda Mahkemece, başvurunun taşınmazının kamulaştırılması kararına ilişkin tebligatın geçerli olup olmadığı tartışılmış ve neticede tebligatın geçerli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yargıtay 5. Hukuk Dairesi de Mahkemenin ulaştığı kanaati usule ve hukuka uygun bulmuştur. Derece mahkemelerinin ulaştığı bu sonucun aksini düşünmeyi gerektirecek bir neden de bulunmamaktadır.

38. Sonuç olarak mahkemeye erişim yönelik açık bir ihlalin söz konusu olmadığı anlaşılmıştır.

39. Açıklanan nedenlerle başvurunun, diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasının *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA 23/2/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Recai AKYEL